

Sygn. akt VII U 2396/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Kozłowska-Czabańska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2016 r. w W.

sprawy H. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania H. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 7 października 2014r., nr (...)

z dnia 16 lipca 2015r., nr (...)

z dnia 7 października 2014r., nr (...) - 2014

1. umarza odwołanie w zakresie zaskarżonej decyzji z dnia 7 października 2014r. nr (...) - 2014,

2. oddala odwołania od pozostałych decyzji.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia

7 października 2014r., znak: ENMS/10/(...), odmówił ubezpieczonemu H. N. prawa do emerytury (z warunków szczególnych). Decyzją z tego samego dnia, tj. 7 października 2014 r. znak: (...) – 2014 organ rentowy ustalił kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r., który wynosi 107 524,23 zł.

Ubezpieczony H. N. od powyższych decyzji znak: ENMS/10/(...) oraz znak: (...) – 2014 odwołał się i wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

Uzasadniając swoje stanowisko wnioskodawca podważył ustalenia organu rentowego dotyczące wymiaru stażu pracy w warunkach szczególnych oraz niewłaściwe ustalenie wartości kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r.

H. N. wniósł o zaliczenie mu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od 11 czerwca 1973 r. do 31 lipca 1985r., tj. zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...), odbytą w międzyczasie zasadniczą służbę wojskową w okresie od 26 kwietnia 1974 r. do dnia 25 kwietnia 1976 r., następnie ponowne zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W. - F. w okresie od 11 kwietnia 1985 r. do 28 lutego 1993 r. oraz od 1 kwietnia 1993 r. do 31 maja 1999 r. zatrudnienie w Centrum (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (k. 2 – 4 as).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 3 grudnia 2014r. wniósł o oddalenie odwołania. (k.7 as.).

Organ rentowy w uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, że ubezpieczony nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych (tj. nie spełnia wymaganych warunków przewidzianych w art.184 w zw. z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Dlatego organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do świadczenia. Odnosił się do wniosku odwołującego o dopuszczenie dowodu z dokumentów wystawionych przez Centrum (...) sp. z o.o., podkreślając że dokumenty te zostały uwzględnione przy wyliczeniu wartości kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. N. (urodzony w dniu (...)), w dniu 4 listopada 2014r., złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji znak: ENMS/10/(...) oraz znak: (...) – 2014 (ar.).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego decyzją z dnia 7 października 2014r., znak: ENMS/10/(...) odmówił ubezpieczonemu H. N. prawa do emerytury, z kolei decyzją z tego samego dnia znak: (...) – 2014 ustalił wysokość kapitału początkowego w wysokości 107 524,23 zł. Na gruncie decyzji odmawiającej odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął, iż ubezpieczony wykazał na dzień 1 stycznia 1999r. łączny staż pracy w wymiarze 23 lata, 3 miesiące i 6 dni.

Ubezpieczony pismem z dnia 4 listopada 2014 r. odwołał się od niekorzystnej decyzji ZUS inicjując postępowanie sądowe, w toku którego (w zakresie objętym odwołaniem) ustalono, że:

H. N. był:

- od 11 czerwca 1973 r. do 1 stycznia 1990 r. zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W. - F. na stanowiskach stażysty, ślusarza, frezera – wiertacza. W trakcie tego zatrudnienia odwołujący wykonywał prace ślusarskie, tzn. usuwał zadziory z odlewów, wiercił, gwintował, rozwiercał otwory, które chłodzone były denaturatem, pracował również na urządzeniach do frezowania;
- od 26 kwietnia 1974 r. do 16 kwietnia 1976 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową;
- od 1 kwietnia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. zatrudniony w Centrum (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku palacz – konserwator. W ramach swoich obowiązków obsługiwał m.in. piece grzewcze, kotły wodne i aparaturę kontrolno – pomiarową monitorując ciśnienie, temperaturę i inne parametry procesu spalania, mierniki ciągu powietrza, czyścił piece;

(vide: świadectwo pracy z dnia 18 czerwca 1985 r. k.11- 12 ar.; świadectwo pracy z dnia 9 stycznia 2002r. k.13 ar.; zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 11 września 2014r. k.15 – 16 ar.; świadectwo pracy z dnia 25 lutego 1993 r. k.17 - 18 ar.; świadectwo pracy z dnia 31 maja 1999 r. k.21 – 22 ar.; zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k.23 ar.; zeznania ubezpieczonego H. N. w charakterze strony k.17-18 as. oraz k.109 - 110 as.; akta osobowe ubezpieczonego dołączone do akt sprawy; zeznania świadka K. M. k.67 as;

zeznania świadka S. M..108 as, zeznania świadka H. P. k.108 -109, zeznania świadka A. Z. k. 109 zeznania świadka S. P. k.67 - 68 as.; zeznania świadka S. Z. k.72 as.; opinia biegłego BHP M. M. z dnia 20 stycznia 2016r. k.113-125 as.).

W dniu 16 lipca 2015 r. organ rentowy zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 7 października 2014 r. znak: ENMS/10/(...) w ten sposób, iż zaliczył do stażu okres służby wojskowej od 26 kwietnia 1974 do 16 kwietnia 1976 r., w związku z czym H. N. udowodnił łącznie staż w wymiarze 25 lat, 2 miesięcy i 27 dni. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił prawa do emerytury ze względu na nieudowodniony, 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego z akt sprawy, z akt emerytalno- rentowych, dowodu z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony oraz przesłuchania świadków, jak też na podstawie akt osobowych ubezpieczonego i dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu BHP powołanego w sprawie. Dowody w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Sąd za bezsporny uznał materiał dowodowy związany z okolicznością faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczonego, jak też niekwestionowany przez strony był ogólny staż pracy ubezpieczonego. W toku sprawy Sąd, w celu uzyskania wiadomości specjalnych dopuścił dowód z opinii biegłego BHP M. M.. W oparciu o złożoną przez tego biegłego opinię Sąd poczynił ustalenia i na tej podstawie Sąd uznał, że materiał dowodowy jest wystarczający do uznania, że brak jest podstaw do tego, aby uznać za prace w szczególnych warunkach:

- 1) okres od dnia 11 czerwca 1973 r. do dnia 1 stycznia 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W. - F.;
- 2) okres od 1 kwietnia 1993 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Centrum (...) sp. z o.o z siedzibą w W..

Sąd zważył też, że strony postępowania co do zasady nie kwestionowały materiału dowodowego w postaci dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań ubezpieczonego w charakterze strony. Dlatego Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, albowiem zeznania te były spójne, logiczne i wzajemnie ze sobą korespondowały, jak też znajdowały potwierdzenie w materiale dowodowym w postaci dokumentów. Sąd dał też wiarę zeznaniom ubezpieczonego złożonym przez niego w charakterze strony, nie znajdując podstaw do ich podważenia.

Jednocześnie za naczelny dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał materiał dowodowy w postaci opinii biegłego BHP, który pozwolił na dokonanie prawidłowej kwalifikacji okresów zatrudnienia ubezpieczonego w tym ustalenia, które z nich podlegają zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Zaznaczenia wymaga, iż wprawdzie ubezpieczony w toku postępowania zakwestionował opinię biegłego z zakresu BHP, to jednak zdaniem Sądu uwagi te miały charakter subiektywny i nie były ściśle związane z treścią samej opinii. Zdaniem Sądu argumenty przedstawione przez wnioskodawcę nie wykazały jakiegokolwiek wady opinii biegłego, i zostały skonstruowane w sposób wkraczający w obszar swobodnej oceny materiału dowodowego. Z tych przyczyn stanowisko ubezpieczonego nie stanowiło dostatecznej podstawy do kontynuowania postępowania dowodowego, w tym do przesłuchiwania kolejnych świadków.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie budził jakiegokolwiek wątpliwości i był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołania H. N. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 października 2014r., znak: ENMS/10/(...) oraz z dnia 16 lipca 2015 r. znak: ENMS/10/(...) są niezasadne i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 522) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura

po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. zgodnie z art.196 ustawy - w dniu

1 stycznia 1999 r.) osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Na mocy powyższego odesłania również w stosunku do ubezpieczonego dopuszczalne jest zastosowanie art. 32 ustawy, w myśl którego ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 natomiast ust. 4 cytowanego artykułu stanowi, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których tym osobom przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W związku z powyższym w sprawie odpowiednie zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43, ze zm.). W myśl § 3 i 4 w/w rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku emerytura przysługuje mężczyźnie zatrudnionemu w szczególnych warunkach, który 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, 2) ma wymagany okres zatrudnienia wynoszący 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, 4) warunki do uzyskania emerytury spełnił do 31 grudnia 2007 roku.

Przy czym okres wykonywania tego rodzaju zatrudnienia stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy zgodnie z § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku. Tym samym zgodnie z przepisami § 2 rozporządzenia, tylko praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy może zostać uznana za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych.

Sąd zauważył, że w dacie wydania przez organ rentowy zaskarżonych decyzji możliwość dowodzenia była ściśle ograniczona przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412). Z tego też powodu ubezpieczony ubiegając się o świadczenie obowiązany był do złożenia na etapie postępowania wyjaśniającego przed ZUS zgodnej z przepisami dokumentacji potwierdzającej jego zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Sąd zważył jednak, że zgodnie z utrwalonym i zachowującym dalszą aktualność stanowiskiem orzecznictwa (odnoszącym się bezpośrednio do wcześniej obowiązującego aktu prawnego regulującego kwestię postępowania przed organami rentowymi tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń - Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm., które zostało następnie zastąpione Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia

11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe - Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1412) - w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w treści Rozporządzenia w sprawie postępowania dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, sygn. akt (...) URN 3/95). W postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązują odstępstwa od ogólnych zasad dowodzenia podyktowane dążeniem do pełnego i wszechstronnego rozstrzygnięcia wszystkich kwestii spornych. W praktyce oznacza to, że w postępowaniu tym dopuszczalne jest wykazanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także wówczas, gdy z dokumentów wynika co innego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1995 roku, sygn. akt (...) URN 23/95). W trakcie postępowania dowodowego w sprawach z ubezpieczenia społecznego, mogą być przeprowadzane wszelkie dowody przewidziane przepisami kodeksu postępowania cywilnego, w tym także

dowód z zeznań świadków, w celu udowodnienia wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia (odmiennie niż w trakcie postępowania przed organem rentowym), ale wiarygodność i moc wszystkich dowodów jest oceniana przez Sąd według jego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2007r., sygn. akt III AUa 482/07, Apel.-W-wa 2008/1/154). W ocenie Sądu Okręgowego powołane powyżej tezy, wyrażone w orzecznictwie, w sposób jednoznaczny wskazują te okoliczności, których spełnienie jest niezbędne dla ustalenia prawa do świadczenia zgodnie z przepisami ustawy o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a ponadto wskazują te uprawnienia strony, które umożliwiają dowodzenie swoich racji zarówno w postępowaniu administracyjnym, jak też w postępowaniu przed sądem powszechnym.

Sąd zważył, że w niniejszej sprawie okoliczność zatrudnienia ubezpieczonego: 1) w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W. - F.; 2) w Centrum (...) sp. z o.o.

z siedzibą w W.; - co do zasady nie była kwestionowana. Sporna pozostawała wyłącznie kwestia czy powyższe okresy zatrudnienia podlegają zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił, że praca wykonywana przez H. N. w okresie: 1) od 11 czerwca 1973 r. do 1 stycznia 1990 r.

w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W. - F.; 2) od 1 kwietnia 1993 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Centrum (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. - tj. praca na stanowisku stażysty, ślusarza, frezera – wiertacza (w Przedsiębiorstwie (...)) oraz palacza – konserwatora (w Centrum (...) sp. z o.o.) – nie była wykonywana w warunkach szczególnych i zdaniem Sądu nie ma podstaw do zaliczenia tych okresów do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd zważył bowiem, że ubezpieczony w okresie od dnia 11 czerwca 1973 r. do dnia 1 stycznia 1990 r. pracując w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W., będąc zatrudnionym na stanowisku stażysty, ślusarza i frezera – wiertacza oraz w okresie od 1 kwietnia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. będąc zatrudnionym w Centrum (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Praca wykonywana przez ubezpieczonego nie została ujęta w Załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W tamtym okresie wnioskodawca wykonywał wprawdzie ciężką pracę fizyczną, lecz jej charakter nie pozwala na przyjęcie jak tego oczekiwał ubezpieczony, że zostanie ona zaliczona do prac wymienionych w wyżej wymienionym Załączniku. Z materiału dowodowego wynika bowiem, że ubezpieczony zajmował się pracami ślusarskimi, posługiwał się przyrządami wiertniczymi, lutował, jeździł na odlewnie, obsługiwał piece i wykonywał wiele innych czynności, które bez wątplenia można zaliczyć jako prace wykonywaną w szkodliwych warunkach, natomiast brak jest podstaw do uznania tej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych, z tego względu, że te dwa pojęcia nie są ze sobą tożsame.

Reasumując powyższe okoliczności Sąd zważył, że w toku niniejszego postępowania potwierdzono, że ubezpieczony nie spełnił naczelnej przesłanki warunkującej prawo do wcześniejszej emerytury wynikającej z art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - a mianowicie nie wykazał wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. W związku z powyższym zdaniem Sądu decyzje organu rentowego wydane zostały zasadnie i odpowiadają one prawu.

Z tych właśnie powodów Sąd Okręgowy w pkt 1 sentencji wyroku umorzył postępowanie w zakresie zaskarżonej decyzji z dnia 7 października 2014 r. znak:

(...) – 2014 w związku ze skutecznym cofnięciem odwołania oraz w pkt 2 na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania od decyzji z dnia 7 października 2014 r. znak: ENMS/10/(...) oraz z dnia 16 lipca 2015 r. znak: ENMS/10/(...).